

Прагматична настанова, вплив на читача, досягнення перлюкутивного ефекту здійснюється багатьма мовними засобами, зокрема вживанням:

а) контекстуальних синонімів дієслів говоріння з елементами оцінки, які створюють стилістичний ефект гіперболізації; б) персоніфікації; в) соціально позначеної лексики; г) семантичної транспозиції займенника *on*, здатного виражати громадську думку [3, с. 46], невпевненість; д) прислівників, які підкреслюють категоричність авторської думки; ж) експресивно-оцінних прислівників; з) еліптичних конструкцій авторських слів, препозиційних та ін.

Вставні речення є авторськими додатковими повідомленнями й адресовані читачеві. Прагматична настанова автора полягає в мотивованому впливі на читача й забезпеченні обов'язкової реакції адресата на викладені факти. Автор використовує різні типи адресації для досягнення мети: апелятивний тип, метою якого є активізація уваги читача; фатичний тип адресації, який створює соціальну рівність автора і читача; регулювальний тип адресації, спрямований на однозначне сприйняття інформації; акцентний тип адресації (у формі риторичного питання). Крім впливової функції, ці речення виконують ще й експресивну, пов'язану з емоціями автора.

Вставлені конструкції, як і інші мовленнєві одиниці, є свідченням мислення й мовленнєвої активності автора, який має певну мету. Акт комунікації й прагматичний аспект у цьому випадку взаємодіють і ведуть до перлюкутивного ефекту.

Авторські внесення, які відображають різні ситуації, пов'язані з екстралінгвістичними факторами, бажанням автора дати повну інформацію, що не тільки поширює речення, але й надає змістової насиченості. Із цього погляду еліпсис вставлених речень неможливий, а усунення дужок веде до зникнення значення авторського коментаря, метатекстового елемента.

Таким чином, реалізація настанови автора здійснюється за допомогою морфологічних, лексичних, синтаксичних і стилістичних засобів, а також опори на фокові знання. Сучасний стилістичний статус газетно-публіцистичного мовлення відзначений великою свободою, з одного боку, мовного репертуару й одночасно прагненням до відбору тих оцінно-маркованих одиниць, які дійсно сприяють простоті, лаконічності, економічності вислову. Уживання цих мовних засобів у публіцистиці зумовлено як загальною літературною нормою, так і нормою публіцистичного стилю, оскільки вказані лексичні одиниці відображають характерну особливість мови газети, що найповніше виражена в такому конструктивно замкненому поєднанні експресії та стандарту.

Література

1. Гуревич В. В. О субъективном компоненте языковой семантики / В. В. Гуревич // Вопросы языкознания. – 2008. – № 1. – С. 27-38.

2. Дорощева М. С. Асиметрія суб'єкта в дискурсивному просторі політичної промови (на матеріалі німецької мови) / М. С. Дорощева // Проблеми семантики слова, речення та тексту : Збірник наукових статей. – Випуск 4 / Відп. ред. Н. М. Корбозерова. – К. : Вид. центр КДУ, 2000. – С. 91-99.

3. Кузнецов В. Г. Функциональные стили современного французского языка / В. Г. Кузнецов. – М. : Высшая школа, 1991. – 160 с.

ПОЗААУДИТОРНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ КАФЕДРИ ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ Шуевич Б.І. (Львів)

Кафедра іноземних мов та технічного перекладу (ІМтаТП) Інституту соціального захисту та психології Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД) отримала дозвіл на прийом і підготовку бакалаврів за напрямом 6.020303 «Філологія» кваліфікації «Перекладач» у 2012 р. Ліцензовано підготовку фахівців із перекладу технічної літератури для системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій із таких мов: англійська-українська, німецька-українська, французька-українська та польська-українська.

Подібні кафедри для підготовки перекладачів галузевої літератури створено в Києві (кафедра англійської філології і перекладу гуманітарного інституту Національного авіаційного університету, кафедра іноземної філології та перекладу факультету транспортних та інформаційних технологій Національного транспортного університету), Харкові (кафедра філології, перекладу та мовної комунікації гуманітарного факультету Академії внутрішніх військ) та інших містах України [1].

У процесі організації навчання студентів згаданого вище напрямку підготовки, відповідно до навчального плану також передбачено проведення позааудиторної роботи, а саме: участь студентів в олімпіадах, семінарах, студентських конференціях, клубах англійської та інших мов, у художній самодіяльності, волонтерській роботі – супровід учасників зарубіжних делегацій, учасників конференцій, які проводяться на території університету та м. Львова, переклад матеріалів для Веб-сторінки університету, буклетів спеціалізованих виставок із пожежно-технічної тематики.

Мета доповіді – поділитися досвідом організації позааудиторної роботи майбутніх перекладачів на кафедрі ІМтаТП Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

До найбільш відповідальної позааудиторної роботи студентів відноситься їх участь у студентських конференціях, а також щомісячних засіданнях наукового семінару «Теорія і практика художнього, військового

технічного перекладу», який проводиться кафедрою ІМтаТІІ з січня 2011 р. Підготовці студентів до цієї роботи передують копітка праця викладачів і студентів під час лекцій і практичних занять із дисциплін «Комп'ютерна лексикографія», «Основи наукових досліджень» та ін. Для того щоб залучати студентів до наукової роботи з першого року навчання, а також дати їм матеріал для дослідження, ознайомити з методами дослідження, навчити писати тези доповідей, короткі статті під керівництвом викладачів, друга тема лекції з дисципліни «Комп'ютерна лексикографія», яка читається на першому курсі, присвячена основним напрямкам досліджень у традиційній і комп'ютерній лексикографії, а під час практичного заняття до цієї лекції студенти вивчають основні вимоги до написання тез доповідей і статей. На інших практичних заняттях із цієї дисципліни студенти підбирають матеріал для укладання словників. Наприклад, студенти першого набору за напрямом підготовки «Філологія» (англійсько-український переклад) доповнювали новими лексичними одиницями «Англійсько-український словник пожежно-технічних термінів», а цьогорічні першокурсники – «Англійсько-український словник термінів з автомобілебудування», а отже, отримали матеріал для дослідження й написання тез доповідей для участі в українських і міжнародних студентських конференціях, які проводяться ВНЗ України й за кордоном, а також статей для публікації у вітчизняних збірниках праць студентів.

На другому курсі студенти вивчають дисципліну «Основи наукових досліджень», під час якої детально вивчають методи дослідження, інформаційне забезпечення наукових досліджень та ін.

У результаті проведеної роботи студенти опублікували тези доповідей і статті в кількох вітчизняних і зарубіжних збірниках тез і статей.

Студенти також мають можливість брати участь у засіданнях щомісячного перекладацького семінару, під час проведення якого доповідають відомі науковці, перекладачі. За допомогою програмного забезпечення «Скайп», вебінарів, відеоконференційної системи в засіданнях семінару беруть участь провідні науковці з різних міст України, а також зарубіжні учасники, наприклад, із Польщі, Росії, США.

Не менш важливою є участь студентів у волонтерській роботі під час проведення міжнародних науково-практичних конференцій із різних напрямів підготовки в ЛДУ БЖД, супроводі зарубіжних делегацій на території університету та м. Львова.

Висновки. Залучення студентів до участі в згаданих вище конференціях, засіданнях семінару, волонтерській роботі, а також щорічних олімпіадах, клубах англійської та інших мов, у художній самодіяльності іноземними мовами, переклад матеріалів для Веб-сторінки університету, буклетів для спеціалізованих виставок із пожежно-технічної тематики сприяють якісній

підготовці перекладачів у нашому університеті, які будуть працювати в системі Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Література

1. Шуневич Б. Центри підготовки перекладачів технічної і військової літератури в Україні / Б. Шуневич // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 6-7 квітня 2012 р. – К. : Вид-во НАУ, 2012. – С. 45-49.

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК МВС УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ №4 (ГУМАНІТАРНИЙ)**

МАТЕРІАЛИ

**IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗЕВОЇ КОМУНІКАЦІЇ, ПЕРЕКЛАДУ
ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУСПІЛЬСТВІ»**

15 травня 2014 року

Харків 2014

УДК 81
М 33

Матеріали IV Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві». – Х. : Академія внутрішніх військ МВС України, 2014. – 124 с.

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету:

Пеньков В.І., т.в.о. начальника Академії, кандидат педагогічних наук, доцент, генерал-майор

Члени оргкомітету:

Товма М. І., заступник начальника Академії по роботі з особовим складом, кандидат психологічних наук, доцент, полковник

Іщенко С. О., начальник факультету № 4 (гуманітарного), п/полковник

Карпенко Г. М., заступник начальника факультету № 4 (гуманітарного), п/полковник

Лисичкіна І. О., завідувач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації, кандидат філологічних наук, доцент

Михайлова О. Г., завідувач кафедри фонетики та граматики, кандидат філологічних наук, доцент

Пелепейченко Л. М., професор кафедри філології, перекладу та мовної комунікації, доктор філологічних наук, професор

Ткач П. Б., доцент кафедри філології, перекладу та мовної комунікації, кандидат філологічних наук, доцент (головний редактор збірника матеріалів)

Мягка М. М., старший викладач кафедри філології, перекладу та мовної комунікації

Даниленко Е. О., завідувач лабораторії кафедри філології, перекладу та мовної комунікації (секретар оргкомітету)

Рекомендовано до друку Вченою радою Академії внутрішніх військ МВС України (протокол № 21 від 22.04.2014)

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків-1, площа Повстання, 3, Академія внутрішніх військ МВС України, факультет № 4 (Гуманітарний), тел. (057) 739-26-37

До збірки увійшли матеріали IV Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві» (15 травня 2014 року), присвяченої проблемам галузевої комунікації, міжкультурної комунікації, теорії та практики перекладу, методики викладання тощо. Тези доповідей покликані сприяти підвищенню наукового та методологічного рівня досліджень у галузі філології.

КОГНІТИВНІ МЕТАФОРИ В СУЧАСНІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ (на матеріалі творчості Д. Холла) Адаменко М.В. (Харків)

Підвищення інтересу до когнітивної діяльності людини, до засобів співвідношення картини світу й мовної картини світу сприяло переходу сучасної наукової парадигми до антропологічної лінгвістики, що передбачає вивчення мови в тісному зв'язку з людиною, її свідомістю, мисленням, духовно-практичною діяльністю тощо. У цьому аспекті надзвичайно актуальним є дослідження когнітивної метафори, що дає можливість краще зрозуміти процес перетворення функціональних елементів мовлення в структурні елементи мови та навпаки. Визначення базових типів когнітивних метафор сприяє встановленню взаємозв'язку між мовою й мисленням, визначенню засобів мислення про світ.

Когнітивна лінгвістика пояснює процеси засвоєння, перероблення та трансформування знань про навколишній світ, про основні способи створення нових ідей про світ, а також механізм утворення нового значення (О.С. Кубрякова, О.О. Селіванова, О.І. Воробйова). Проте питання про когнітивну метафору в сучасній американській поезії вивчено недостатньо, що і визначає актуальність теми дослідження.

Мета – виявити когнітивні метафори у сучасній американській поезії. Матеріалом слугували вірші поета Д. Холла, який у своїй творчості поєднує головні риси сучасної американської поезії постмодерну (відсутність рими, наявність специфічного ритму та емотивного забарвлення), поетичні образи та особливі авторські інновації.

Вихідні для когнітивної поезії положення – механізм концептуальної метафори й метонімії, теорія концептуальної інтеграції ментальних просторів, поняття прототипового й непрототипового прочитання тексту, концепція можливих світів та поняття іконічності поетичних форм [1, с. 13] – і є основними складниками сучасної поезії, зокрема американської поезії кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя.

Когнітивна метафора є певним засобом пошуку й відображення особливого типу знання, якого людина набуває внаслідок особистого й колективного досвіду в процесі засвоєння нею навколишньої дійсності. Вона відбиває когнітивну здатність особистості до концептуалізації й категоризації знань про об'єкти, явища й події реальності. В основі метафоричного мислення – аналогове осмислення людиною картини світу [2, с. 265].

Світогляд поета Д. Холла базується на бажанні бути кимось, залишити щось після себе. Це назавжди сколихнуло світ поета ще зі школи, коли він почав писати. Спочатку його твори були сповнені буденними проблемами хлопчика-підлітка, але згодом світогляд змінився. Д. Холл став лауреатом

Павлова О.О. Типологія мовної особистості в контексті поведінки в конфліктній ситуації	83
Пелепейченко Л.М. Шляхи актуалізації миротворчого потенціалу мовної комунікації в соціальній свідомості	84
Піддужна І.А. Роль рефлексії в навчанні перекладу	86
Посмітна В.В. Індикатори маніпулятивного мовного впливу в професійній комунікації військових правоохоронців	88
Резуцька С.М. Міжкультурна інтерференція та іншомовні колокації	90
Римарчук О.А. Комунікативні навички в діяльності сучасного лідера.....	92
Сінна Л.Ю. Модель дослідження стратегії домінування у військовому дискурсі	94
Спільник Т.М. До питання про формування комунікативної культури майбутнього військового лідера на заняттях із іноземної мови.....	96
Старух В.О. Спільні та відмінні риси стратегій і тактик переконання у промовах військових лідерів США та України.....	98
Стрілець Л.К., Кумпан С.М. Види штабної документації армій країн НАТО та особливості її перекладу українською мовою.....	99
Терехова Ю.В. Стильова адаптація в перекладі англійської зовнішньоекономічної документації українською мовою.....	101
Ткач П.Б. Реалізація стратегії вибору в комунікативній діяльності мовної особистості	103
Торяник К.Ю., Мягка М.М. Використання навчально-рольових ігор професійної спрямованості при підготовці майбутніх офіцерів правоохоронних силових структур у процесі навчання іноземної мови.....	105
Цапро Г.Ю. Конфронтативна комунікативна інтеракція в англomовному інтерв'ю	107
Цаулян М. О межкультурном деловом общении на английском языке: проблемы и решения	110
Черниш Т.В., Черниш І.В. Полімодальне подання інформації під час навчання іноземних мов	112
Чеснокова Г.В. Інтернет-комунікація в контексті філологічної освіти: Facebook, Youtube чи традиція?.....	113
Шемякіна Н.В. Мовні засоби стратегічного впливу на адресата у французькій газетно-журнальній пресі	115
Шуневич Б.І. Позааудиторна підготовка студентів кафедри технічного перекладу.....	117

ДЛЯ НОТАТОК